

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

3. jul - 16. jul 2026. godine

Sloboda izražavanja

Kampanja protiv novinara, advokata i kritičara vlasti

Novinarka redakcije Kolubarske Darija Ranković i novinarka portala VAmédia Slavica Vujanac, bile su meta kampanje targetiranja u programu televizije Informer. Tokom emisiji emitovane na prorežimskoj televiziji, lokalni mediji su optuženi da uzimaju novac lokalnih funkcionera kako ih ne bi kritikovali, već da svoje izveštavanje koriste za napadanje predsednika države. Novinarke Ranković i Vujanac su optužene da ruše državu, reketiraju i ucenjuju, uz javno prikazivanje fotografija i uvrede usmerene na fizički izgled.

U emisiji Paralela na televiziji Informer, uz iznošenje neistinitih tvrdnji i uvreda, targetirani su i advokati Luka Aćimović, Vera Aćimović i Jana Aćimović Planojević, kao i članovi njihovih porodica. Napadi su bili usmereni i prema Tamari Aćimović, autorki filma o slučajevima političke brutalnosti nad građanima u Valjevu, zabeleženih tokom građanskih protesta u avgustu 2025. godine.

Neformalna Anketna komisija za ispitivanje odgovornosti za pad nadstrešnice Železničke stanice u Novom Sadu, takođe je bila meta napada provladinih medija. Prema navodima članova ove grupe, radi se o koordinisanoj kampanji targetiranja u medijskim priložima i emisijama, u kojima se iznose neistinite tvrdnje i kvalifikacije, kojima su članovi Komisije predstavljeni kao osobe koje deluju protiv interesa države.

Napad na kuću studenta i aktiviste

U noći između 10. i 11. jula, nepoznata lica polila su crvenom farbom porodičnu kuću studenta i aktiviste, koji je u njoj boravio sa svojom porodicom. Student čija je svojina vandalizovana, pre samo tri nedelje bio je pozvan u policijsku stanicu kako bi dao izjavu o polivanju prostorija lokalnog odbora Srpske napredne stranke u Dobanovcima crvenom farbom, a pre nedelju dana u okolini mesta u kom živi, našli su se i plakati sa njegovim likom i homofobičnim porukama. Nekoliko dana kasnije organizovan je skup podrške studentu, dok su pristalice Srpske napredne stranke istovremeno održale kontraskup. Tokom obraćanja jedne studentkinje, sa kontraskupa su upućivani homofobični komentari i uvrede.

Preteći komentari pred Prajd karavan

Nakon što je redakcija Slobodne reči iz Vranja objavila vest o održavanju Prajd karavana, koji organizuje udruženje Da se zna, ispod objave na Fejsbuku pojavio se veći broj uvredljivih, homofobičnih i pretećih komentara. Pored učesnika događaja, pretnje su bile upućene i samoj redakciji, kojoj je jedan korisnik mreže Fejsbuk uputio poruku u kojoj je naveo da će autori teksta dobiti batine. Istovremeno najavljujući održavanje kontraskupa pod nazivom „Porodična šetnja“, autor komentara i poverenik Saveza slobodnih sindikata Srbije za jug Srbije, Slađan Ristić, dao je izjavu za nedeljnik Vreme i izjavio da je komentar napisao u afektu.

Tužilaštvo za visokotehnološki kriminal postupa po prijavi Nezavisnog udruženja novinara Srbije, koje je reagovalo i osudilo pretnje redakciji Slobodne reči.

Pretnje i zastrašivanje na društvenim mrežama

Pretnje putem društvenih mreža ostaju jedan od dominantnih vidova zastrašivanja novinara i novinarki, medija i medijskih radnika:ca. Autorima podkasta Dobar, loš, zao Marku Vidojkoviću i Nenadu Kulačinu, ponovo su upućene pretnje putem društvenih mreža. Vidojkoviću, koji je zbog bezbednosti duži period van Srbije, napisano je da mu neće biti dozvoljeno da se vrati, uz naglašavanje mogućnosti fizičkog napada.

Drugi slučaj odnosi se na komentar ostavljen ispod vesti na portalu N1 televizije, o amandmanima na Rezoluciju Evropskog parlamenta o Srbiji, u kom je napisano: „Treba vas zapaliti nasred ulice“.

Paralelno sa tim, novinarima i profesorima ponovo stižu poruke gde se navodi da ih je obeležila „crna ruka“. Profesorki FDU-a Ani Martinoli poruka je stigla na službeni mejl. Novinarkama Gordani Andrić i Jeleni Veljković obratili su se preko naloga BIRN-a. Slična poruka stigla je i na adresu pravnika NUNS-a, Radeta Đurića. U februaru, od osobe koja se isto predstavljala (Zoran Cvijanović), ovakve pretnje bile su upućene novinaru Vojinu Radovanoviću, profesorkama Smiljani Milinkov i Aleksandri Krstić i redakciji N1. U ovakvim slučajevima, potrebna je jasnija reakcija države. Onlajn pretnje i fizičko nasilje prema građanima ne smeju da budu ostati bez reakcije nadležnih institucija.

Pretnje i zastrašivanje na društvenim mrežama

Ekipi internet portala FAR bilo je zabranjeno praćenje skupa Srbija pobeđuje koji je Srpska napredna stranka organizovala u Dimitrovgradu. Predsednik Opštine, ujedno i predsednik Opštinskog odbora SNS-a, Vladica Dimitrov, nije dozvolio novinarima da snimaju uz komentar da oni tu nisu dobrodošli i poželjni. Obezbeđenje skupa udaljilo je novinare. U svom delovanju, javni funkcioneri moraju da budu otvoreni prema novinarima i kritikama. Kako je skup održan na javnom prostoru, treba dozvoliti prisustvo građana, pogotovo novinara, bez diskriminacije u pogledu toga ko može da prati njihove skupove.

Lokalni funkcioneri u sukobu sa novinarima

Sekretar Skupštine opštine Arandelovac, Đorđe Riznić, podneo je krivičnu prijavu protiv urednika portala eStvarnost, Dragana Todorovića, zbog navodnog lažnog prijavljivanja. U maju, Todorović je podneo prijavu protiv Riznića i predsednika Skupštine opštine Arandelovac, Nikole Obradovića, jer novinarki portala nisu dozvolili da prisustvuje sednici Skupštine. Uredništvo portala navodi da u prijavi nije bilo dokaza. Asocijacija nezavisnih elektronskih medija ovaj slučaj ocenila je kao SLAPP tužbu. Riznić je kasnije naveo kako je tužbu podneo kao fizičko lice, a ne funkcioner i da nema nameru da progoni medije.

U Bečeju, novinarka i urednica portala Bečejski mozaik, Kristina Demeter Filipčev, postavila je lokalnim funkcionerima pitanje o trajanju odbojkaškog kampa koji treba da se održi u njihovom sportskom centru. Direktor ove ustanove, Milan Onjin, naveo je kako, čak i da zna odgovor, odbio bi da kaže taj podatak. Verbalno je napadao novinarku govoreći da ona „širi mržnju“.

Neprimereni komentari prenose se i na društvene mreže. Pomoćnik predsednika opštine Grocka, Bojan Pitulić, na svom Instagram nalogu podelio je objavu sa tekstom „Čistio ulice od opozicije, sada čisti Grocku“ uz prateći uvredljiv komentar upućen uredniku portala Žig info, Željku Matorčeviću. Ova objava jeste tekst portala o Pitulićevoj karijeri. Redakcija ovaj komentar smatra pretnjom zbog ranijih pritisaka na novinare koji su dolazili od rukovodstva opštine. Bivši predsednik opštine, Dragoljub Simonović, podneo je više prijava protiv portala, a proglašen je krivim za podstrekivanje paljenja kuće novinara ovog portala, Milana Jovanovića.

Sloboda okupljanja

Napad na Vladimira Arsenijevića

Na mestu gde je planirana komemoracija žrtvama Srebrenice napadnut je Vladimir Arsenijević, pisac i programski direktor festivala Krokodil. U grupi koja ga je napala nalazilo se između 20 i 30 ljudi. Arsenijević je zadobio udarce u glavu i oduzet mu je telefon. Komemoracija je zbog bezbednosnih razloga otkazana. Nekoliko dana kasnije, utvrđen je identitet dva napadača, ali Prvo osnovno javno tužilaštvo u Beogradu nije pokrenulo krivično postupak i tvrdi da nema elemenata krivičnog dela, već će se voditi prekršajni postupak. Kazna za ovo delo iznosi do 20.000 dinara. Advokat navodi da se ovako odustaje od mogućnosti utvrđivanja organizatora napada. Ovakvo kvalifikovanje napada i onemogućavanje održavanja skupa predstavlja lošu praksu gde se počinioци adekvatno ne sacionišu.

Skidanje transparentata

Tokom održavanja Veselog spusta 12. jula, u Mataruškoj Banji građani i studenti okačili su na viseći most transparente. Studenti pobeđuju i Spasimo Studenicu. Tada im je prišla grupa muškaraca koja je nasilno pokušala da ukloni transparente. Povređene su dve studentkinje koje su pokušavale da ih sačuvaju. Prema navodima građana, jedan od muškaraca rekao je da postoji direktiva i da jedini transparent koji može tu da stoji jeste Srbija pobeđuje, kakav se u poslednje vreme koristi na skupovima i akcijama Srpske napredne stranke, a kasnije se predstavio kao da je iz službe. Navodi o mogućem lažnom predstavljanju i instistiranju da je samo jedna poruka dobrodošla deluju ograničavajuće i na slobodu izražavanja i poruke koje smeju da se prenose u javnoj sferi.

Napad na grupu koja izrađuje grafite

Kada su članovi neformalne grupe umetnika Sloboda ili ništa na društvenim mrežama objavili poziv na akciju oslikavanja murala na dve privatne kuće, na kojima su bili ispisani grafiti mržnje prema Rektoratu Univerziteta u Beogradu prof. dr Vladanu Đokiću, usledile su mnogobrojne pretnje. U noći kada su vršili pripreme fizički ih je napala organizovana grupa maskiranih muškaraca. Udarali su ih i uništili im opremu. Jedna od napadnutih građana je bila žena, članica ove neformalne grupe koja je u trenutku napada bila u sedmom mesecu trudnoće. Nakon što je gurnuta na pod i kada je počela da viče, grupa maskiranih napadača se razila. U situaciji kada institucije ne uklanjaju uvredljiv komentar, a građani se okupe kako bi rešili problem, i dalje ne postoji njihova zaštita od maskiranih napadača.

Privođenje aktivista

Aktivisti udruženja Za naš kej Dušan Čavić i Branislav Tomić, privedeni su 3. jula na Savskom nasipu, nakon rasprave sa policijom i radnicima na putu uz Savski nasip. Aktivisti su odvedeni nakon verbalnog sukoba sa policijom i radnicima na radovima koji su nastavljeni, uprkos odluci Upravnog suda o njihovoj obustavi. Narednog dana, Gordana Đukić, članica Zbora opštine Rakovica, privedena je uoči održavanja protesta koji je organizovan ispred zgrade opštine Rakovica. Građanka i aktivistkinja Zbora, puštena je nakon dva sata, dok se kao razlog za njeno privođenje navodi navodno vređanje policijskog službenika, pre samog početka protesta ispred zgrade opštine.

Zabrana produkcije filma

Zbor građana Sremskih Karlovaca planirao je da u pešačkoj zoni tog grada organizuje projekciju filma „Tura do Strazbura“, dokumentarnog filma TV Nova, o studenatima koji su iz Srbije vozili 13 dana biciklima kako bi stigli do evropskih institucija. Dok su građani postavljali opremu za projekciju, rukovodilac komunalnog odeljenja Sremskih Karlovaca, predstavivši se kao inspekcija, obavestio je organizatore da projekcija ne može da se održi zbog neposедovanja dozvole za zauzimanje javne površine.

Projekcija ovog filma već se više puta održala u gradovima širom Srbije. Po prvi put, od organizatora je traženo da se oprema skloni. Skup je bio prijavljen policiji, koja je bila na licu mesta i obezbeđivala događaj a zbog pritiska članova komunalnog odeljenja, događaj je bio premešten u prostorije grupe građana Karlovačka lista.